

- пізнавальні (пізнавальний інтерес; розуміння значення професійної освіти; бажання отримувати інтелектуальне задоволення від процесу навчання);
- соціальну ідентифікацію (прагнення заслужити соціальне схвалення або уникнути засудження з боку викладачів, батьків, друзів, однокурсників);
- утилітарні (бажання отримати місце у гуртожитку, стипендію).

З погляду впливу, створення мотивів можна позначити як мотивацію – систему факторів, що викликають активність організму та визначають спрямованість поведінки людини. Сюди включають потреби, мотиви, наміри, цілі, інтереси, прагнення. Проблема формування мотивації досить широко висвітлена багатьма педагогами та психологами.

Процес мотивації можна інтенсифікувати, якщо як проміжну змінну між потребою і мотивом використовувати ланки, під впливом яких об'єкти потреб, переломлюючись у свідомості особистості, виступають як мотиви, що передбачають усвідомлену мету та особистісне обґрунтування діяльності. Таким чином, стимули спонукають активну діяльність через мотиви, які вони викликають та формують.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зінькова І. Формування підприємницької культури особистості – актуальне замовлення соціуму. *Освітній простір України*. 2017. Вип. 10. С. 7–16.
2. Кириченко О. Формування системи управління вищим навчальним закладом інноваційного типу. *Вища школа*. 2011. № 11. С. 29–38.

Ткаченко А. В.

*Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка*

ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖЕРА

В розмаїтті функцій сучасного менеджера особливе місце належить комплексу завдань, тим чи іншим чином

пов'язаних з управлінням професійним розвитком персоналу організації. В той же час ця суто педагогічна складова діяльності керівника ще не отримала статусу важливого об'єкту наукових студій та, відповідно, докладно не описана в компетентнісних категоріях професійної готовності. Усвідомлюючи необхідність формування саме педагогічних компетентностей майбутнього управлінця, в контексті підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на кафедрі педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка розроблено і впроваджено в освітній процес спеціальності 073 Менеджмент обов'язкову дисципліну професійної підготовки «Педагогічна компетентність менеджера».

Метою вивчення даного навчального курсу є оволодіння теоретичними знаннями щодо педагогічних аспектів діяльності сучасного керівника; формування у студентів основ педагогічної компетентності, розвиток умінь організації освітнього процесу в управлінській практиці. Опанування освітнього компонента має сформувати у студентів готовність визначати педагогічні аспекти управлінської діяльності та характеризувати педагогічні функції сучасного менеджера, усвідомлювати специфіку, завдання, структуру і категоріальний стрій педагогічної науки в контексті управлінського процесу, усвідомлювати зміст та особливості педагогічної компетентності менеджера, визначати сутність, функції педагогічної техніки керівника, її місце в управлінському процесі, застосовувати інструментальні аспекти педагогічного впливу в реалізації управлінських завдань.

Логіка побудови тематичного плану дисципліни спирається на три змістові модулі. Коротко розглянемо структуру і наповнення кожного із них.

Змістовий модуль №1 «Педагогічні аспекти і функції управлінської діяльності» докладно розкриває педагогічну сутність процесу соціального управління, розглядаючи останній як потужний і принципово важливий професіогенетичний чинник. Модуль репрезентує педагогіку менеджменту як нову наукову дисципліну, описуючи предмет, об'єкт та історичні аспекти її становлення. Окрема

увага приділена аналізу змісту і функцій педагогічних чинників адміністративного управління як його специфічної підсистеми. Педагогічна функція управління розглядається в єдності таких напрямів її реалізації, як самовдосконалення менеджером своєї особистості, організація ефективної педагогічної роботи з персоналом та здійснення взаємодії із зовнішнім середовищем.

Система педагогічних функцій сучасного менеджера, на думку укладачів курсу, має включати: вивчення, виявлення та оцінку компетенцій співробітників, мотивацію, навчання та виховання співробітників, участь у громадській роботі та вирішенні соціальних питань, самоосвіту.

Другий змістовий модуль «Завдання, структура і категоріальний стрій педагогічної науки в контексті управлінського процесу» знайомить майбутніх керівників із педагогічною наукою, її структурою, основними категоріями, закономірностями і принципами педагогічного процесу, рушійними силами і факторами розвитку особистості. В модулі представлені завдання, функції і технологічні принципи виховної діяльності менеджера, форми і методи управлінського виховання. Так само глибоко розкриті освіта і навчання як функції менеджменту, основи та категоріальний стрій управлінської дидактики. Важливе місце в модулі також посідають зміст і специфіка педагогічної діагностики як інструменту вирішення управлінських завдань.

«Педагогічна компетентність менеджера» є третім, заключним, модулем курсу, що зосереджується на аналізі тих професійних характеристик управлінця, які позиціонують його як суб'єкта педагогічної діяльності. Тут знаходить собі місце конкретизація складових педагогічної компетентності менеджера: знання педагогічних засад управління, основ загальної, вікової та управлінської педагогіки, основ навчання, освіти та виховання дорослих, організації наставництва та виховної роботи у трудовому колективі, особливостей навчання працівників у системі підготовки та підвищення кваліфікації; вміння розробляти навчальні програми, педагогічно коректно готувати та проводити заняття з персоналом; володіння методами виховної роботи з підлеглими, вдосконалення своєї професійно-педагогічної компетентності.

Зміст такої теми модуля, як «Педагогічна техніка сучасного керівника» ґрунтується головним чином на багаторічних здобутках кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна, що свого часу першою в країні реалізувала інноваційну програму формування особистості майбутнього учителя, втілену в експериментальному курсі «Основи педагогічної майстерності». Ключовою складовою даного курсу виступило поняття педагогічної техніки, що тепер ефективно екстраполюється на технологічні характеристики діяльності менеджера. В роботі керівника педагогічна техніка розглядається як вміння використовувати власний психофізичний апарат як інструмент освітнього і виховного впливу.

Завершальною темою курсу було обрано розгляд колективу організації як об'єкта і суб'єкта педагогічного впливу. В даному контексті увага акцентується передусім на напрямках виховання у трудовому колективі, чинниках причетності працівника та педагогічному забезпеченні успішної професійної адаптації працівника в ньому.

Дворічний досвід викладання освітнього компонента «Педагогічна компетентність менеджера» засвідчив його важливість для професійного становлення майбутніх керівників, що знайшло своє підтвердження у відповідних позитивних відгуках.